

Cursus vormsnoei hoogstamfruit

Opbouw van het verhaal

- Eerst de theorie van de afgelopen 25 jaar
- Wat houdt die en waar loop je in de praktijk tegenaan?
- Kijken naar oude bomen
- Ander idee over opbouw bomen

Oude theorie vormsnoei modelmatige opbouw

- Model proberen te vormen.
- Kiezen tussen wel of geen harttak
- 3 tot 4 gesteltakken kiezen
- Uitbuigen gesteltakken (op 45 graden)
- Inknippen 1/3 van de gesteltakken.

Wel of geen harttak

- Oude theorie: peer wel een harttak, appel geen harttak
- Later ook appel wel kunnen opbouwen met harttak
- Veel bomen worden op kwekerij opgebouwd met harttak, ook appels

Problemen met harttak bij appels

- Jonge boom met mooie harttak, maar..
- Zijtakken al bijna net zo sterk.
- In toekomst of zijtakken doen mee in hoogte (concurrentie harttak) of gaan sterk in breedte (stompe piramide)

Problemen met harttak bij appels

- Ook hier mooie harttak, maar....
- 1^e etagetakken zijn sterk en gaan nu al meedoen in de hoogte: gaan over aantal jaar concurreren met 2^e etagetakken.

Appelopbouw zonder harttak

- In oude theorie: meestal appel zonder harttak en 1 etage
- Gevolg: geen hoogte in de boom, een platte paraplu
- Of veel steile groei die telkens wordt weggeknipt.

Maar 3-4 gesteltakken aanhouden: minder keus voor de opbouw

Otto Vloedgraven

Cursus vormsnoei 2018

Inknippen van takken

- In oude theorie: eerste 4-5 jaar alle gesteltakken inknippen, ca 1/3.
- Waarom inknippen: meer vertakking en steviger worden van gesteltakken.
- Neveneffecten: soms te steile groei

Uitbuigen takken

- Oude theorie: na aanplant uitbuigen takken
- Effect: minder groei en meer vruchtvorming
- Vaak insnoeren en scheefgroei (boven)
- Uitbuigingsproces gebeurt vanzelf bij hoogstamfruit (onder) door vruchtdracht, in de loop van de jaren

Vorm oude hoogstammen

- Veel grillige modellen
- Weinig model in te ontdekken
- Vaak onderin takken afgestorven bij verwaarlozing

Bij oude appelbomen bijna nooit een harttak

- Klassieke bolvorm met hoogte en breedte
- Meerdere gesteltakken omhoog
- Aan de hoogtetakken zijetages
- Vaak veel gesteltakken vanuit de stam

Peren ook verschillend

Otto Vloedgraven

Cursus vormsnoei 2018

Geen standaardmodellen bij hoogstambomen (hier 2 peren)

Otto Vloedgraven

Cursus vormsnoei 2018

Hoe vormsnoei toepassen?

- Algemeen:
- Geen model, elke boom is anders
- Groei van de kroon is een dynamisch proces.
- Bij snoeiregels niet letten op model maar op een evenwichtige ontwikkeling

Uitgangspunten bij opbouw

- Boom moet vooral groeien!
- Groei in de hoogte heel belangrijk.
- Groei in de breedte
- Veel keuze bij opbouw houden
- Uitdunnen in loop van de tijd

Groei essentieel!

- Zorgen voor zoveel mogelijk groei.
- Vruchthout weghalen.
- Vertroetelen: door bemesting en onkruid vrij houden.
- Geen of bijna geen fruit laten groeien
- 1 kg fruit = 1m twijg

Inknippen eerste jaar

- Eerste jaar moeilijk voor boom
- Veel wortels verloren, balans herstellen
- Niet inknippen: veel bloemknoppen en weinig groei
- Daarom minstens 1/2 inknippen
- Dunner dan potlood: niet inknippen.
- Late aanplant op klei: niet inknippen, want weinig reactie

Groeiproblemen bij appels

- Veel appels aangeplant met zwakkere onderstam
- Te snel vruchtbaar en geen groei (treurmodel)
- veel en sterk snoeien om groei erin te houden

Groei erin houden

- Sterk terugsnoeien van 1jarig hout op gesteltak (minstens helft eraf).
- Daardoor: minder maar sterke scheuten terug
- Niet terugsnoeien: meer vruchtknoppen en meer vertakking (zie onderste foto).

Groei in de hoogte

- In jeugd hoogtegroeï belangrijkste!
- Hoogtegroeï soms lastig bij appelbomen: teveel in de breedte
- Makkelijker bij peer: soms zelfs afremmen van kopgroeï.
- Evenwichtige opbouw in hoogte en breedte en ook aan alle kanten van de kroon.

Groei in de breedte

- Meestal niet moeilijk.
- Aan hoogtegesteltallen komen vanzelf zij-etages.
- Soms onderste etages afremmen bij appels: vooral bij sterke, vlak staande takken.
- Niet te veel vruchten: risico van doorhangen.

Breedtegroei bij peren

- Peren groeien vaak steil.
- Vruchtdracht zorgt bij slappere takken voor uitbuigen en breedte: zij-etages!
- Dus die takken niet inknippen: maakt ze stug.

Veel keuze in opbouw

- Meer keuze door zo veel mogelijk takken te laten zitten
- Meer takken geeft meer groei
- Alleen weghalen als ze schuren.

Zorgen voor evenwichtige groei

- Te weinig groei (en teveel vruchten): wegsnoeien vruchttakken en doorknippen 2jarig hout
- Te steil of te breed: inkorten top of zij-etages op zijtakken.
- Gaten in kroon: proberen op te vullen met nieuwe gesteltakken.
- Proberen overal de kroon aan buitenkant gevuld te krijgen.

Ontwikkeling in de tijd

- Beginnen met een kleine boom
- Uiteindelijke grote boom heeft veel minder gesteltakken
- Geleidelijk proces van uitdunnen van gesteltakken
- Essentieel is een aan buitenkant gevulde kroon met vruchthout

Vroeger minder vormsnoei?

- Hoogstammen pas bij fruitdracht snoeien (na ca. 10 jaar).
- Vooral uitdunnen en ladderzetten maken.
- Hoogstambomen maken van nature een evenwichtige kroon.
- Wel goed en sterk plantmateriaal nodig.

Eerste jaren driepoot heel handig: en zo dicht mogelijk bij stam zetten

Later met ladder werken

- Ladder in de boom zetten
- Takken wegzagen voor ladderzet
- Ladder altijd naar midden van boom
- Zo smal en licht mogelijke ladders

